

Asia: VN/7213/2025

Lausuntopyyntö: Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi Suomen Teollisuussijoitus Oy -nimisestä valtion kokonaan omistamasta yhtiöstä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Mikro- ja yksinyrittäjät ry (MYRY) pitää valtioneuvoston asetusta Suomen Teollisuussijoitus Oy -konsernin toiminnasta perusteltuna ja tarpeellisena osana valtion pääomasijoitustoiminnan keskittämistä. Asetus mahdollistaa EU:n valtiontukisäännösten mukaisen rakenteen, lisää läpinäkyvyyttä ja selkiyttää työnjakoa Tesin ja Teollisuustuki Oy:n välillä.

Haluamme kuitenkin tuoda näkemyksenämme esiin, että mikroyritysten näkökulma puuttuu sekä asetuksen valmistelusta että sen vaikutusarvioista kokonaan. Uudistuksen rahoitusinstrumentit keskittyvät yhä suurempiin sijoituskokonaisuuksiin ja skaalausvaiheisiin, jotka ovat pääosin vain suurten yritysten ja pääomasijoitusrahastojen saavutettavissa. On vaara, että pääomasijoitustoiminnan valtiollinen vahvistaminen entisestään syrjäyttää pienemmät toimijat, jotka eivät sovi nykyisiin mallinnuksiin, mutta jotka ovat silti kehityskelpoisia, innovatiivisia ja yhteiskunnallisesti vaikuttavia.

Huomioitamme asetusehdotusluonnoksesta:

1. Ristiinsubventiokiello ja toimintojen eriyttäminen

Pidämme tärkeänä, että Tesin ja Teollisuustuki Oy:n toiminnot on säädelty erikseen ja ristiinsubventio on estetty. Samalla korostamme, että valtiontukea sisältävän rahoituksen käytännön toteutus (Teollisuustuki Oy) ei saa muodostua byrokraattiseksi suppiloksi, jonka rahoitusinstrumentit ovat käytännössä vain harvojen ja suurten toimijoiden saatavilla. Valtiontukirahoituksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus maksimoidaan vain, jos myös pienimmät yritykset voivat päästä siihen käsiksi tai edes epäsuorasti osaksi sitä.

2. Suurten sijoituspäätösten käsittelyraja

Yli 30 miljoonan euron suoria sijoituksia koskevan käsittelyrajan nostaminen on looginen osa Tesin roolin kasvattamista. Nostamme kuitenkin esiin, että yhä suurempien sijoituskierrosten tavoittelu voi ohjata julkista pääomaa pois sieltä, missä sen vaikuttavuus olisi suhteessa suurempaa: pienten yritysten alkuvaiheen rahoituksessa ja kehityspanostuksissa. Ehdotamme, että tulevassa seurannassa ja raportoinnissa arvioidaan myös sijoitusten yrityskokoluokkajakaumaa.

3. Riskien seuranta ja vaikuttavuuden arviointi

Tesin riskien seuranta TEMin toimesta on tärkeää. Ehdotamme, että riskiraportoinnin rinnalle lisätään vaikuttavuusarvioinnin ulottuvuus, jossa tarkastellaan minkä kokoluokan yrityksiin sijoituksia on kohdistettu, millä toimialoilla, miten hyvin sijoitukset tukevat elinkeinopoliittisia monimuotoisuustavoitteita (ml. alueellinen kattavuus, naisvaltaiset alat, luovat alat, maahanmuuttajayrittäjien erilaiset liiketoimintamallit jne), ja mikä on ollut julkisen rahoituksen vipuvaikutus pien- ja mikroyritysten osallistumisen kannalta.

4. Ehdotus pienten ja mikroyritysten pääsyyn

Esitämme, että valtion pääomasijoitustoiminnan rinnalle rakennetaan matalan kynnyksen pääomarahoitusk mekanismi, joka on suunnattu erityisesti mikrokokoluokan yrityksille (eli alle 10 henkilöä työllistävälle yrityksille), toteutettavissa Teollisuustuki Oy:n alla erillisinä tukiohjelmina, rajoitetuilta osin valtiontukea sisältävä, ja yhdistettävissä Business Finlandin neuvontaan ja yrityskehityspalveluihin.

Tällainen järjestelmä mahdollistaisi pääoman kohdentamisen myös niille yrityksille, jotka eivät pääse pääomasijoittajien kenttään mukaan, mutta joilla on tärkeää ja tunnistettua kasvu- tai innovaatiopotentiaalia, myös osana tärkeitä vientiketjuja.

Mikro- ja yksinyrittäjät muodostavat yli 95 prosenttia kaikista Suomen yrityksistä, mutta pääomasijoitustoiminta – myös julkisesti rahoitettu – ohittaa heidät systemaattisesti. Tesi-uudistus voi tuottaa merkittävää arvoa Suomelle, mikäli sen rinnalle rakennetaan väylät myös pienimmille.

Hanén Liisa
Mikro- ja yksinyrittäjät ry